

El pèsol bord (*Lathyrus latifolius*) com a planta nutrícia de la blaveta dels pèsols, *Lampides boeticus* (Linnaeus, 1767) (Lepidoptera: Lycaenidae)

Broad-leaved everlasting pea (*Lathyrus latifolius*) as hostplant for the Long-tailed Blue, *Lampides boeticus* (Linnaeus, 1767) (Lepidoptera: Lycaenidae)

Josep Planes
Pont, 26; E-08650 Sallent
jplanes@calvermell.cat

Key words: *Lampides boeticus*, Lycaenidae, Lepidoptera, *Lathyrus latifolius*, hostplant, Bages, Catalonia, Iberian Peninsula

La presència d'ous de licènid sobre les flors i poncelles d'una planta força vistosa va incitar la curiositat de l'autor. La cria d'alguns d'aquells ous va permetre obtenir adults de la blaveta dels pèsols, *Lampides boeticus* (Linnaeus, 1767), i va fer possible que es determinés la planta com a pèsol bord (*Lathyrus latifolius*).

Ja és coneguda la capacitat polífaga d'aquesta espècie, que s'alimenta de diversos gèneres de fabàcies, però també, ocasionalment, de plantes de moltes altres famílies. L'adaptabilitat alimentària, combinada amb la capacitat migradora, fa que aquesta espècie estigui distribuïda des d'Europa fins a Austràlia, passant per l'Àsia meridional i l'Àfrica.

En la bibliografia s'esmenten moltíssimes fabàcies com a plantes nutrícies de la blaveta dels pèsols (p. ex., Mavi 1992). A la península Ibèrica, García-Barros *et al.* (2013) citen més d'una quinzena de gèneres de fabàcies, entre les quals hi ha *Lathyrus*. Tot i això, a la nostra àrea d'estudi hem observat una forta predilecció primaveral d'aquesta papallona per *Colutea* i l'alfals (*Medicago sativa*). Aquesta darrera planta es cultiva en grans extensions, i això fa possible que, a finals d'estiu, a moltes regions ibèriques, inclosa Catalunya, hi hagi augments espectaculars de la blaveta dels pèsols, com remarquen Martín Cano (1984) i Stefanescu (2000). L'ús estival d'altres fabàcies és un fenomen menys observat i, per tant, és interessant que sigui documentat.

Al Bages, el pèsol bord no és una planta gaire abundant, però es pot trobar arreu. Li agrada ocupar els llocs humits i ombrívols, però també el trobem a la bardissa i fins i tot en marges de camins, tot i ser prou eixuts (obs. pers.).

Durant els anys 2013 i 2014 es va comprovar que la presència d'ous d'aquest licènid en l'esmentada planta era força freqüent. Durant tres sortides al camp en diferents

indrets de la comarca es va censar la quantitat de plantes de *Lathyrus* que presentaven postes. Els resultats es donen a la taula 1. El nombre d'ous a cada planta no es va enregistrar, però podia ser d'un a una quinzena, ecllosionats o no (sovint barrejats), agrupats als poms de les poncelles o sobre les flors. Mai no es va observar la presència de cap eruga, a causa, segurament, de la seva estratègia endòfita.

El pèsol bord floreix pel juny, però la floració es pot allargar fins al setembre, i els poms de les poncelles es renoven mentre el temps i la humitat ho permeten. Així, en una mateixa planta es poden trobar tavelles de llavors al costat de poncelles incipients. Per les observacions fetes fins ara, fa la impressió que les floracions més primaverals reben poques postes, i que aquestes no es generalitzen fins més entrat l'estiu.

Taula 1 Resultats dels tres censos de postes de *Lampides boeticus* sobre *Lathyrus latifolius* fets els anys 2013 i 2014.

Data	Lloc	Municipi	UTM de 1×1 km	Nombre de plantes	Plantes amb postes	%	Longitud transecte km	Plantes/km
12.07.2013	Torrent de l'Hisop	Sallent	31TDG0929	20	12	60,0	àrea	–
14.07.2013	Coaner	Sant Mateu de Bages	31TCG9230	28	18	64,3	1,84	15,2
17.08.2014	Castelladral	Navàs	31TCG9839	14	7	50,0	2,5	5,6
	Total			62	37	59,7		

De la blaveta dels pèsols (*Lampides boeticus*), se'n coneix el cicle polivoltí, amb generacions que es completen en molt poc temps, cosa que, combinada amb la migració, li estalvia la diàpaua hivernal a les nostres latituds. En captivitat, el cicle va ser el següent:

Dels ous recollits el dia 12 de juliol de 2013, 5 van ecllosionar i 2 no ho van fer. Les eruges es menjaven les flors per dins i gairebé no es van deixar veure fins al dia 17, ja en el darrer estadi; van pupar el 20, i el darrer adult va néixer el 28. Feien de 14 a 15 mm d'ala.

Una altra cria de característiques molt semblants va anar del 23 de juny al 9 de juliol. Les pupes es van produir cap al dia 3 i feien entre 10 i 11 mm de llargada, però en aquest cas no es van mesurar els adults. En tots dos casos podem admetre que els ous ja feia uns quants dies que havien ecllosionat en el moment de ser recollits.

Cal agrair a Constantí Stefanescu l'acurada revisió d'aquesta nota i els seus valuosos suggeriments.

Referències bibliogràfiques

- García-Barros, E., Munguira, M.L., Stefanescu, C. & Vives Moreno, A. 2013. *Lepidoptera, Papilionoidea*. In: *Fauna Ibérica* (Ramos, M.A. et al. Eds), 37: 1.213 pp. Museo Nacional de Ciencias Naturales. Consejo Superior de Investigaciones Científicas. Madrid.
- Martín Cano, J. 1984. Biología comparada de *Lampides boeticus* (L.), *Syntarucus piritous* (L.) y *Polyommatus icarus* (Rot.) (Lep., Lycaenidae). *Graellsia*, 40: 163-193.

- Mavi, G.S. 1992. A critical review on the distribution and host-range of pea blue butterfly, *Lampides boeticus* (Linn.). *J. Insect Science*, 5: 115-119.
- Stefanescu, C. 2000. El Butterfly Monitoring Scheme en Catalunya: los primeros cinco años. *Treb. Soc. Cat. Lep.*, 15: 5-48.

Data de recepció: 12 d'octubre de 2014

Data d'acceptació: 27 de novembre de 2014